

Tarkastettavat asiat		Peruste
1	Myyntiä ja myyntilupaa koskevat yleiset asiat	
1.1	Onko toiminnanharjoittajalla kunnan myöntämä lupa tupakkatuotteiden ja/tai nikotiininesteiden myyntiin? Onko toiminnanharjoittaja ilmoittanut kunnalle tupakkatuotteiden ja/tai nikotiininesteiden myynnistä?	TupL 44 §, 48 §, 50 § (Ks. Valviran ohje tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden luvanvarainen vähittäismyynti, Dnro 6048/06.10.06.00/2016)
1.2	Onko myynnissä olevat tuoteryhmät ilmoitettu viranomaiselle oikein? Vastaako myyntipisteiden lukumäärä viranomaiselle ilmoitettua lukumäärää? Onko myyntipisteet sijoitettu ilmoitettujen tietojen mukaisesti?	TupL 44 §, 46 §, 49 §
1.3	Myydäänkö alaikäisille tupakkalain alaisia tuotteita? Onko tupakkatuotteiden myyjä yli 18-vuotias tai yli 18-vuotiaan valvonnassa?	TupL 53 §, 56 §
2	Omaavalvonta	
2.1	Onko myyntipaikassa omaavalvontasuunnitelma? Onko omaavalvontasuunnitelmassa nimetty tupakkalain alaisten tuotteiden omaavalvonnasta vastuuhenkilö? Tehdäänkö omaavalvontasuunnitelmaan lainsäädännön edellyttämät kirjaukset (esim. uusien työntekijöiden perehdytys, ongelmatilanteet, välitysepäilyt)? Onko omaavalvontasuunnitelma muilta osin säännösten mukainen (esim. sisältää tiedot kaikista myytävistä tuoteryhmistä)?	TupL 54 §, STM:n vähittäismyyntiasetus (593/2016) 3 § ja 4 § (ks. Valviran ohje tupakkalain myyntikieltojen omaavalvonnasta)
2.2	Onko omaavalvontasuunnitelma yhtenä kokonaisuutena myyntipaikan työntekijöiden saatavilla? Säilytetäänkö omaavalvontasuunnitelman kirjauksia kuluvan ja seuraavan kalenterivuoden ajan?	TupL 54 §, STM:n vähittäismyyntiasetus (593/2016) 4 § (ks. Valviran ohje tupakkalain myyntikieltojen omaavalvonnasta)
2.3	Onko uudet työntekijät perehdytetty tupakkalain osalta?	STM:n vähittäismyyntiasetus (593/2016) 3 § (ks. Valviran ohje tupakkalain myyntikieltojen omaavalvonnasta)
3	Myyntipiste	
3.1	Onko myyjä paikalla myyntipisteessä niin, että hän pystyy jatkuvasti valvomaan tupakkalain alaisten tuotteiden ostotilannetta (valinta, maksaminen, vastaanottaminen)?	TupL 55 §
3.2	Onko myyntikieltoilmoitus tupakkalain mukainen? Onko se esillä jokaisella myyntipisteellä asiakkaiden hyvin havaittavissa?	TupL 53 §, STM:n vähittäismyyntiasetus (593/2016) 2 §
3.3	Onko myyntilupa-asiakirja esillä jokaisella tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden myyntipisteellä? Onko esillä oleva lupa-asiakirja vähintään kokoa A5?	TupL 47 §, STM:n vähittäismyyntiasetus (593/2016) 1 §
3.4	Onko tuotteet sijoitettu myyntipaikan myyntipisteissä ilmoitetulla tavalla? Onko myyntipaikassa esillä tupakkatuotteita, tupakan vastikkeita, sähkösavukkeita, nikotiininesteitä tai niiden tavaramerkkejä lainvastaisesti? Voivatko asiakkaat ottaa em. tuotteet itse esille? Onko tupakointivälineiden ja tupakkajäljelmien esillepano mainonnallista? ERIKOISLIIKKEET: Onko tuotteet sijoitettu myyntipaikan myyntipisteissä ilmoitetulla tavalla? Onko myyntipaikassa myynnissä muita kuin tupakkalain alaisia tuotteita enenevässä määrin? Onko tupakkalain alaisten tuotteiden esillepano mainonnallista?	TupL 46 §, 49 §, 68 §, 71 § (ks. Valviran ohje esilläpitokiellosta, Dnro 6049/06.10.06.00/2016)
3.5	Täyttävätkö myyntipaikan mahdolliset kuvasto ja luettelo vähittäismyyntiasetuksen vaatimukset? Onko kuvasto/luettelo sijoitettu myyntipisteessä niin, että asiakas ei voi itse niitä ottaa? Annetaan asiakkaan ottaa kuvasto mukaansa?	TupL 72 §, STM:n vähittäismyyntiasetus (593/2016) 5-8 § (ks. Valviran ohje esilläpitokiellosta, Dnro 6049/06.10.06.00/2016)
4	Tupakkatuotteet	
4.1	Onko myynnissä tupakkalain 11 §:n vastaisia tupakkatuotteita (esim. savukkeita tai kääretupakkaa, jossa on tunnusomainen tuoksu tai maku? Tupakkatuotetta, jonka sisältämät lisäaineet ovat omiaan luomaan vaikutelman, että tuotteella on terveysvaikutuksia tai että sen aiheuttama terveysriski on vähäisempi kuin muilla tupakkatuotteilla? Tupakkatuotetta, jonka sisältämät aineet tai muut lisäaineet ovat omiaan luomaan vaikutelman energiasta ja elinvoimasta? Tupakkatuotetta, jonka lisäaineilla on päästöjä värjääviä ominaisuuksia? Savuketta tai kääretupakkaa, jonka jossakin osassa on makuaineita niin, että tuotteen tuoksua, makua tai savun voimakkuutta voi muuttaa?)	TupL 11 §
4.2	Onko tupakkatuotteesta tehty tupakkalain edellyttämät ilmoitukset?	TupL 13-18 §, 20 §

5	Tupakkatuotteiden vähittäismyyntipakkaukset	
5.1	Myydäänkö tuotteet vähittäismyyntipakkauksissa (pois lukien yksittäin myytävät sikarit)?	TupL 31 §
5.2	Täytyvätkö myynnissä olevien tuotteiden vähimmäispakkaukset? Sisältääkö vähittäismyyntipakkaus pienempiä pakkauksia tai voidaan se jakaa pienempiin pakkauksiin? Ovatko savukkeiden ja kääretupakan pakkaukset muodoltaan, materiaaltaan ja avausmekanismiltaan lain mukaisia?	TupL 34-35 §
5.3	Onko vähittäismyyntipakkaukset varustettu suomen- ja ruotsinkielisillä varoitusteksteillä? Onko poltettavaksi tarkoitettujen tupakkatuotteiden vähittäismyyntipakkaukset varustettu kuvallisilla varoituksilla? Ovatko mahdollisesti irrallisena myytävät sikarit varustettu tupakkalain mukaisilla pakkausmerkinnöillä? Onko varoitusmerkinnät painettu pysyvästi niin, ettei niitä voida irrottaa (HUOM! muiden tupakkatuotteiden paitsi savukkeiden ja pussimaisen kääretupakan osalta on mahdollista kiinnittää tarralla, jota ei voida irrottaa)? Onko varoitusmerkintöjä peitetty? Peittävätkö varoitusmerkinnät tupakkaverolain mukaisen hintalipukkeen? Rikkoutuvatko varoitusmerkinnät, kun vähittäismyyntipakkaus avataan? Onko vähittäismyyntipakkauksessa sen jäljittämistä varten tarkoitettu yksilöllinen tunniste? Onko yksilöllinen tunniste painettu tai kiinnitetty tupakkatuotteen vähittäismyyntipakkaukseen pysyvästi siten, että sitä ei voida irrottaa ja mikään ei peitä sitä tai häiritse sen lukemista? Onko vähittäismyyntipakkauksessa väärinkäytöltä suojaava turvaominaisuus? Onko turvaominaisuus lisätty tupakkatuotteen vähittäismyyntipakkaukseen painamalla tai kiinnittämällä pysyvästi taikka painamisen ja pysyvän kiinnittämisen yhdistelmällä siten, että sitä ei voida irrottaa ja mikään ei peitä sitä, eikä sitä voida korvata, käyttää uudelleen tai muuttaa millään tavalla?	TupL 32 §, STM:n vähittäismyyntipakkauksasetus (591/2016) 1 luku ja 20 §, STM:n jäljitettävyyssasetus (290/2019) 1 § ja 3 §
5.4	Onko vähittäismyyntipakkauksissa merkintöjä, jotka <ul style="list-style-type: none"> • edistävät tuotteen myyntiä tai kannustavat tuotteen kulutukseen antamalla väärää vaikutelmaa tuotteen ominaisuuksista, terveysvaikutuksista, riskeistä tai päästöistä; • sisältävät mitään tietoja tuotteen sisältämästä nikotiinista, tervasta tai hiilimonoksidista; • antavat ymmärtää, että tuote on vähemmän haitallinen kuin muut tuotteet tai että tuotteessa on pyritty vähentämään joidenkin savun haitallisten osien vaikutusta (esim. luonnollinen, orgaaninen, lisäaineeton) • antavat ymmärtää, että tuotteella on elinvoimaa ja energiaa lisääviä, parantavia, nuorentavia, luonnollisia tai orgaanisia ominaisuuksia taikka että sen käytöstä on muuta terveyteen tai elämäntapoihin liittyvää hyötyä (esim. energy, luomu) • viittaavat makuun, tuoksuun, maku- tai aromiaineisiin tai muihin lisäaineisiin taikka niiden puutteeseen (esim. ei makuaineita) • muistuttavat elintarviketta tai kosmeettista valmistetta; • antavat ymmärtää, että tuotteella on ympäristöetuja; • antavat ymmärtää, että tuote on paloturvallinen tai muuten luoda mielikuvaa tuotteen vaarattomuudesta tai siitä, että se on paloturvallisempi kuin muut vastaavat tuotteet. 	TupL 33 §
6	Sähkösavukkeet ja niissä käytettävät nesteet	
6.1	Myydäänkö nikotiininesteitä muulla tavoin kuin täyttösäiliössä tai kertakäyttöisessä sähkösavukkeessa tai nikotiinipatruunassa?	TupL 24 §
6.2	Myydäänkö nikotiininesteitä täyttösäiliössä (esim. täyttöpullot), joiden tilavuus on enintään 10 ml ja sähkösavukkeessa tai kertakäyttöisessä nikotiinipatruunassa, joiden tilavuus on enintään 2 ml?	TupL 24.3 § (HUOM! Sähkösavukkeen säiliön tilavuuden osalta säännös voimaan 1.1.2018)
6.3	Onko sähkösavukkeet ja täyttösäiliöt on suojattu lapsilta ja väärinkäytöltä? Onko sähkösavukkeet ja täyttösäiliöt suojattu rikkoutumiselta ja vuodoilta? Onko tuotteissa vuotamattoman täytön varmistava mekanismi?	TupL 23 §, STM:n standardeja ja ilmoituksia koskeva asetus (592/2016) 8 §
6.4	Onko myynnissä tupakkalain 24-25 §:n vastaisia nesteitä (esim. nesteitä, jossa on tunnusomainen tuoksu tai maku) jonka sisältämät lisäaineet ovat omiaan luomaan vaikutelman, että tuotteella on terveysvaikutuksia tai että sen aiheuttama terveysriski on vähäisempi kuin muilla tupakkatuotteilla? jonka sisältämät piirteet tai muut lisäaineet ovat omiaan luomaan vaikutelman energiasta ja elinvoimasta? jonka lisäaineilla on päästöjä värjääviä ominaisuuksia?)	TupL 24-25 §
6.5	Onko laitteista ja/tai nikotiininesteistä tehty lain edellyttämät ilmoitukset?	TupL 26-27 §
7	Sähkösavukkeiden ja nesteiden vähittäismyyntipakkaukset	
7.1	Myydäänkö tuotteet vähittäismyyntipakkauksissa?	TupL 31 §
7.2	Sisältävätkö vähittäismyyntipakkaukset: (N=nikotiinillinen, N- =nikotiiniton) <ul style="list-style-type: none"> -Luettelon tuotteen sisältämistä ainesosista painojärjestyksessä? (N ja N-) -Maininnan tuotteen nikotiinipitoisuudesta ja annostuksesta?(N) -Valmistajan eränumeron? (N) -Suosituksen tuotteen pitämisestä lasten ulottumattomissa? (N) -Suomen ja ruotsinkieliset terveysvaroitukset?(N) -Lehtisen, joka sisältää tietoja tuotteesta ja sen käytöstä sekä yhteystiedot? (N) 	TupL 36 §, 38 §
7.3	Onko kertakäyttöiset valmiiksi nikotiininesteellä täytetyt sähkösavukelaitteet ja täyttösäiliöt varustettu kemikaalilain edellyttämällä (CLP-asetus) merkinnöillä?	TupL 37 §
7.4	Onko vähittäismyyntipakkauksissa merkintöjä, jotka: <ul style="list-style-type: none"> • edistävät tuotteen myyntiä tai kannustaa tuotteen kulutukseen antamalla väärää vaikutelmaa tuotteen ominaisuuksista, terveysvaikutuksista, riskeistä tai päästöistä • sisältävät mitään tietoja tuotteen sisältämästä tervasta tai hiilimonoksidista • antavat ymmärtää, että tuote on vähemmän haitallinen kuin muut tuotteet tai että tuotteessa on pyritty vähentämään joidenkin savun haitallisten osien vaikutusta • antavat ymmärtää, että tuotteella on elinvoimaa ja energiaa lisääviä, parantavia, nuorentavia, luonnollisia tai orgaanisia ominaisuuksia taikka että sen käytöstä on muuta terveyteen tai elämäntapoihin liittyvää hyötyä • muistuttavat elintarviketta tai kosmeettista valmistetta • antavat ymmärtää, että tuotteella on ympäristöetuja • antavat ymmärtää, että tuote on paloturvallinen tai muuten luoda mielikuvaa tuotteen vaarattomuudesta tai siitä, että se on paloturvallisempi kuin muut vastaavat tuotteet? 	TupL 36.3 §

8	Poltettavaksi tarkoitetut kasvipäriset tuotteet	
8.1	Onko tuotteista tehty tupakkalain edellyttämät ilmoitukset?	TupL 29 §
9	Poltettavaksi tarkoitetun kasvipärisen tuotteen vähittäismyyntipakkaukset	
9.1	Myydäänkö tuotteet vähittäismyyntipakkauksissa?	TupL 31 §
9.2	Onko vähittäismyyntipakkauksessa suomen- ja ruotsinkieliset varoitukset tuotteen aiheuttamista terveyshaitoista? Onko vähittäismyyntipakkaus varustettu polttamista koskeva varoitusmerkinnällä "Tämän tuotteen polttaminen vaarantaa terveytesi"? Onko merkintä sijoitettu vähittäismyyntipakkauksen etu- ja takapinnoille? Onko varoitusmerkintä yhdensuuntainen pinnalla olevan päätekstin kanssa?	TupL 39, STM:n vähittäismyyntipakkauasetus (591/2016) 3 luku
9.3	Onko vähittäismyyntipakkauksissa merkintöjä, jotka: • edistävät tuotteen myyntiä tai kannustavat tuotteen kulutukseen antamalla väärää vaikutelmaa tuotteen ominaisuuksista, terveysvaikutuksista, riskeistä tai päästöistä • sisältävät mitään tietoja tuotteen sisältämästä nikotiinista, tervasta tai hiilimonoksidista • antavat ymmärtää, että tuote on vähemmän haitallinen kuin muut tuotteet tai että tuotteessa on pyritty vähentämään joidenkin savun haitallisten osien vaikutusta • antavat ymmärtää, että tuotteella on elinvoimaa ja energiaa lisääviä, parantavia, nuorentavia, luonnollisia tai orgaanisia ominaisuuksia taikka että sen käytöstä on muuta terveyteen tai elämäntapoihin liittyvää hyötyä • muistuttavat elintarviketta tai kosmeettista valmistetta? Onko tuotteessa tai vähittäismyyntipakkauksessa todettu, että tuotteessa ei ole lisäaineita taikka maku- tai aromiaineita?	TupL 39.2 §
10	Muut kiellot ja rajoitukset	
10.1	Myydäänkö vähittäismyyntipaikassa suussa käytettäväksi tarkoitettua tupakkaa (nuuska), purutupakkaa tai nenänuuskaa? Myydäänkö vähittäismyyntipaikassa nikotiinestettä, jonka nikotiinipitoisuus on yli 20 mg/ml?	TupL 51 §
10.2	Harjoittaako toiminnanharjoittaja toimintaa, jossa hän myisi tai muutoin luovuttaisi tupakkatuotteita, sähkösavukkeita tai nikotiinineiteitä puhelinta, postia, televisiota, tietoverkkoa ja muuta sellaista välinettä käyttäen, jota voidaan käyttää sopimuksen tekemiseen ilman, että osapuolet ovat yhtä aikaa läsnä (nk. etämyyntikielto)?	TupL 58 §
10.3	Myydäänkö tupakkatuotteita, tupakan vastikkeita, tupakointivälineitä, sähkösavukkeita tai nikotiinineiteitä automaattisesta myyntilaitteesta?	TupL 57 §
10.4	Maksaako vähittäismyyjä tupakkatuotteen, tupakan vastikkeen, tupakointivälineen, tupakkajäljitelmän, sähkösavukkeen tai nikotiinineesteen hinnasta hyvitystä, joka määräytyy ko. tuotteiden ostojen mukaan (esim. kanta-asiakaskortit tai etuohjelmat)?	TupL 70 §
10.5	Onko myyntipaikassa tupakkalain alaisten tuotteiden mainoksia? Onko myyntipaikassa tupakkalain alaisten tuotteiden epäsuoraa mainontaa? Onko tupakkalain alaisten tuotteiden mahdollinen esillepano mainonnallista (esim. tuotteiden hintojen korostaminen, tuotteiden sijoittelu lasten ja nuorten tuotteiden läheisyyteen, yms.)? Ovatko tuotteiden hintamerkinnot mainonnallisia? Onko tupakkalain alaisissa tuotteissa tai niiden vähittäismyyntipakkauksissa mainontaa? Onko tupakkalain alaisissa tuotteissa erityisesti lapsia kiinnostavia aiheita? Onko myyntipaikassa mainonnallisia tai alaikäisiä kiinnostavia myyntikieltoilmoituksia (esim. korostettu K-18 merkintä)?	TupL 68 §
10.6	Myydäänkö tupakkatuotteita ainoastaan A) toiselle tukkumyynti-ilmoituksen tehneelle tukkukaupalle B) vähittäismyyntiluvan haltijalle, joka on ilmoittanut myyvänsä tupakkatuotteita ja/tai nikotiinineiteitä? C) toiminnanharjoittajalle, joka ei tarvitse vähittäismyyntilupaa tai jonka ei tarvitse tehdä tukkumyynti-ilmoitusta (esim. Ahvenanmaan tupakkalain piirissä oleva toiminnanharjoittaja)?	TupL 60 §
11	Laittoman kaupan ehkäiseminen	
11.1	Onko toiminnanharjoittajalla jäljitettävyyssjärjestelmän edellyttämät talouden toimijan ja toimintayksikön (myyntipaikan) tunnistekoodit? Tarkastaako tukkumyyjä, että tupakkatuotteita ostavalla tukku- tai vähittäismyyjällä on talouden toimijan ja toimintayksikön tunnistekoodit? Myykö tukkumyyjä tupakkatuotteita ainoastaan sellaisille tukkumyyjille tai vähittäismyyntiluvan haltijoille, joilla on jäljitettävyyssjärjestelmän edellyttämät tunnistekoodit?	TupL 41 §, 43 § ja 60 §
11.2	Pitääkö tukkumyyjä kirjata siitä, milloin se on saanut vähittäismyyntipakkaukset haltuunsa, vähittäismyyntipakkausten myöhemmistä liikkeistä sekä siitä, milloin vähittäismyyntipakkaukset lopullisesti poistuvat niiden hallusta? Pitääkö tukkumyyjä kirjata kaikista asiaankuuluvista liiketapahtumista?	TupL 41 §